

Luni, 26 Octombrie 2009

Parteneriatul Politică-Biserică, o afacere prosperă de 20 de ani

Autor: [Dolores Benezic](#)

Statul laic român alocă anual, pentru culte, sume ce ar face invidios orice primar de localitate mică, fără utilități.

Zecile de milioane de euro date pentru construcțiile de biserici și alte zeci de milioane care se duc pe salariile clericilor au atins anul acesta un vârf istoric, depășind o sută de milioane de euro.

Suma poate nu pare exagerată, comparativ cu restul bugetului, dar sare în ochii unora care consideră că România s-ar moderniza mai bine cu bani cheltuiți în școli, spitale sau cercetare, decât investind în acatiste și construcții religioase cu valoare arhitectonică îndoielnică.

Politicienii, care decid până la urmă destinația banilor din buget, au intuit încă din anii '90 beneficiul întoarcerii cu fața spre biserică, și au rămas așa până azi, cuprinși cu precădere în campaniile electorale de pusee religioase.

Pretextul l-a constituit, așa cum povestește întâiul liber cugetător al țării, Ion Iliescu: "reacția generală apărută după Revoluție, în sprijinul bisericilor. Am privit-o ca pe un factor pozitiv, de echilibru, biserica trebuie să fie un factor de echilibru social!".

Oarecum explicabil, însă, nu regimul Iliescu a fost cel mai darnic cu biserica, ci celelalte conduceri țărăniște, liberale și democratice ale țării au plusat în conturile cultelor bani, terenuri și înlesniri financiare.

Norma anuală de credință: 200 de biserici și 10.000 de teologi

Factorul de echilibru a depășit în timp așteptările societății și a cunoscut o expansiune fără precedent în istorie. În ultimii 20 de ani au fost înălțate peste 4.000 de locașe de cult, 3.000 dintre ele fiind ortodoxe.

Numărul teologilor a explodat, de asemenea, de la 1.000 de absolvenți cât scoteau cele patru facultăți de teologie din țară în 1989, la peste 10.000 câți școlarizează azi cele 30 de facultăți de teologie. O extindere blamată chiar de anumite voci din sânul bisericii, care își exprimă public, dar destul de timid părerile, pe propriile bloguri.

Sumele alocate cultelor, de la bugetul național, au crescut și ele corespunzător, de la 3 milioane de dolari anual până în 1998, la 10 milioane de dolari în 1999, 40 de milioane de euro în 2007, 100 de milioane de euro în 2008.

În toată țara, cu precădere în orașe, fiecare petic de pământ, fie spațiu verde, fie curte de bloc, a fost exploatat cuvioș pe principiul "biserica vine aproape de oameni".

Țara s-a umplut de șantierele noilor biserici, în timp ce vechile parohii de la țară sărăcesc odată cu enoriașii, iar pentru monumentele istorice statul face chete pe motiv că e prea sărac ca să le restaureze. Numai în București biserica a primit 12 hectare de teren pentru construcția de locașe de cult și pentru deja celebra Catedrală a Mântuirii Neamului.

În plus, fiecare primărie din țară contribuie anual cu sume cuprinse între 1 milion și 9 milioane de lei pentru plata lumânăreșelor și țârcovnicilor din biserici.

Poate că lucrurile ar fi fost mai ponderate dacă ar fi venit într-adevăr niște echilibru dinspre biserică. Această a confundat, însă, rolul misionar cu nevoia funciară de extindere și câștig, astfel că dorințele bisericii s-au împletit feroc cu cele ale politicienilor. Un parteneriat, după cum spunea recent președintele Băsescu, de pe pragul bisericii din curtea Palatului Cotroceni, care a costat bugetul un milion de euro. "A win-win situation", cum ar spune capitaliștii americani, o situație din care politicienii câștigă voturi în campanie, iar preoții parohii noi și influență.

Nae Ionescu: "Biserica noastră autocefală, ca o ciupercă la umbra statului politic"

Alăturarea bisericii de politică și invers nu e, însă, un apanaj al democrației noastre moderne. Biserica a fost de-a lungul istoriei o prezență constantă alături de putere, excepție făcând doar comunismul, când a fost interzisă construirea de locașuri de cult, mulți preoți au făcut pușcărie ca să-și apere credința, iar alții au semnat pacte cu securitatea, pe care mai încearcă și azi să le ascundă.

Imediat după '90 preoții au revenit la putere, s-au implicat fățiș în politică, au căpătat mandate în parlament, în consiliile locale, au devenit primari, la fel cum se întâmpla înainte de perioada comunistă. Acest lucru n-a durat mult, preoții fiind siliți să aleagă între politică și biserică.

Neoficial, însă, au rămas în continuare o castă foarte influentă în societatea românească, poate mai influentă decât clasa politică însăși.

Într-un editorial scris în perioada interbelică, Nae Ionescu descrie – pornind de la cazul unui preot primar care și-a ucis contracandidatul politic cu toporul - o situație care pare la fel de actuală și azi: "Deci, vinovat este episcopul; dar nu personal. Ci prin sistem. Căci, în Biserica noastră autocefală, dar trăind ca o ciupercă la umbra statului politic și politicianizant, chiar desemnările de episcopi se fac tot după indicațiuni politice. Se poate, omenește vorbind, opune chiriarihul pretențiilor oamenilor politici cari îi vor pe preoți instrumente de stăpânire lumească a statului? E o glumă! Mi se pare că nu există Biserică în care să se poată număra atâți chiriarihi depuși din scaun câți avem noi; și toți din motive și prin mașinații politice".

Acolo unde oamenii s-au îndepărtat de Dumnezeu

Boamboana de pe coliva acestui parteneriat istoric între biserică și politică se așează întotdeauna în campania electorală. Politicienii se reped la pupat icoane și făcut cruci mari exact în bisericile pe care le-au citorit din bani publici.

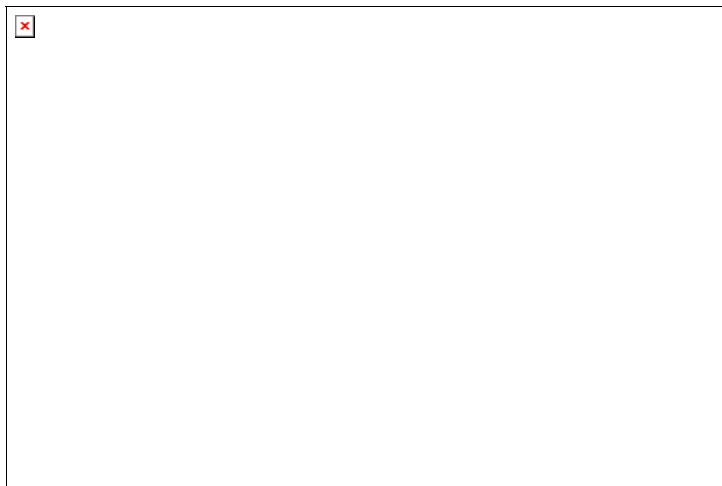
În timp ce mii de oameni se călcau pioși în picioare la **sfințirea bisericii de la Cotroceni**, acum două săptămâni, un alt candidat la președinție, Mircea Geoană, se pune bine cu Dumnezeu în altă biserică restaurată tot pe banii statului – Biserica Evanghelică din Bistrița. Cele două evenimente au marcat emblematic începutul unei campanii electorale în care politicienii așteaptă de la preoți răsplata atâtor fonduri pompate în biserică cu gândul nu la mântuirea păcatelor, ci la un loc veșnic în inimile votanților.

De aceea am ales această perioadă ca să vă prezentăm un serial despre modul în care biserica s-a extins în ultimii 20 de ani. Nu e vorba de un demers împotriva bisericii ortodoxe, așa cum am fost acuzați chiar în timpul documentării.

E foarte adevărat, însă, că peste 80% din fondurile alocate de stat au ajuns la biserica ortodoxă și cele mai multe construcții sunt ale ei, la fel și numărul cel mai mare de teologi.

Sursa: Mediafax

MODEL. Indiferent de culoarea politică, aleșii noștri au văzut întotdeauna în biserică cel mai credibil suport electoral

Foto: Sorin Antonescu

Mai avem nevoie de alte biserici?

E vorba despre o întrebare pe care ministrul culturii, Toader Paleologu, a exprimat-o public în Parlament, când a constatat că jumătate din bugetul Ministerului Culturii se duce pe construcția de biserici. "Mai avem nevoie să construim multe biserici?". Multe voci din societate răspund că nu, ba chiar că statul ar trebui să procedeze ca alte țări, și să lase finanțarea cultelor strict pe mâinile credincioșilor.

Preoții consideră însă că extinderea nu e suficientă și că prezența unei biserici e necesară chiar acolo unde comunitatea nu o dorește, pentru că asta înseamnă că acei oameni s-au îndepărtat de Dumnezeu. Iar o astfel de dispută se desfășoară chiar acum undeva în sectorul 3, unde o comunitate de 500 de oameni se judecă cu primăria pentru că a permis construirea unei biserici în coasta blocurilor, pe unicul spațiu verde care le rămăsese oamenilor în cartier.

În afară de preoții care își susțin cauza, și câțiva curajoși din societatea civilă care-și asumă punctele de vedere, însă, puțini politicieni sau demnitari ai statului au acceptat să vorbească oficial despre acest fenomen, așa cum l-a denumit Ion Iliescu.

Chiar obținerea cifrelor oficiale privind finanțarea cultelor a fost dificilă, la fel și motivarea acestora, pentru că, aparent, funcționarilor publici le e mai frică de "Doamne Doamne", decât de legea liberului acces la informații.

A vorbi despre biserică altfel decât în termeni pioși, e tratat în mod ipocrit ca un păcat în societatea românească, deși în intimitate există preoți care își bărfesc superiorii, în presă au apărut numeroase cazuri de corupție în sânul bisericii și la vârful acesteia, sau chiar scandaluri sexuale.

"Într-adevăr s-au construit multe edificii după 1990, uneori de dimensiuni așa, cam de catedrală în anumite locuri. A fost o acțiune conjugată și o susținere și pe plan local și pe plan național, foarte activă. A fost o stare de spirit de care nu puteam să nu ținem seama... E adevărat, sunt și foarte mulți preoți, dar sper să se echilibreze la un moment dat fenomenul..."

Ion Iliescu, fost președinte al României

Până și ateul Ion Iliescu a ținut să-și nuanțeze un pic poziția, după 20 de ani de liberă cugetare: "Dar am avut întotdeauna relații bune cu biserica, totuși... Într-adevăr s-au construit multe edificii după 1990, uneori de dimensiuni așa, cam de catedrală în anumite locuri. A fost o acțiune conjugată și o susținere și pe plan local și pe plan național, foarte activă. A fost o stare de spirit de care nu puteam să nu ținem seama, mai ales după o perioadă ca aceea... în care s-a interzis construcția de biserici, ... bine, la noi nu au fost fenomenele ca în Uniunea Sovietică, dar au mai fost și demolări din cauza sistematizării... E adevărat, sunt și foarte mulți preoți, dar sper să se echilibreze la un moment dat fenomenul..."

În zilele următoare, evz.ro vă va dezvălui cauzele care generează această sete imobiliară în rândul preoților, și ce reacții stârnește expansiunea bisericii în rândul populației.

Veți afla modul în care se întrepătrund afacerile bisericii cu cele ale politicianilor și ce înseamnă asta pentru România, un stat laic în care religia are o influență mai mare decât toate partidele politice la un loc.

```
<object classid="clsid:d27c6be-ae6d-11cf-96b8-444553540000" codebase="http://download.macromedia.com/pub/shockwave/cabs/flash/swflash.cab#version=6,0,40,0" width="465" height="419">
<param name="width" value="465" />
<param name="height" value="419" />
<param name="wmode" value="transparent" />
<param name="quality" value="high" />
<param name="allowscriptaccess" value="always" />
<param name="flashvars" value="file=/media/video/d07d187aad31016fa2f202b2248e0c8f.flv&amp;skin=/template/player/stylish.swf&amp;frontcolor=cccccc&amp;lightcolor=66cc00&amp;backcolor=111111" />
<param name="src" value="/template/player/player.swf" />
<embed type="application/x-shockwave-flash" width="465" height="419" wmode="transparent" quality="high" allowscriptaccess="always" flashvars="file=/media/video/d07d187aad31016fa2f202b2248e0c8f.flv&amp;skin=/template/player/stylish.swf&amp;frontcolor=cccccc&amp;lightcolor=66cc00&amp;backcolor=111111" src="/template/player/player.swf">
</embed>
</object>
```